

Lukavice

Stávající stav

Obec Lukavice se rozkládá jihovýchodním směrem od města Zábřeh. Původní větší část zástavby obce je ohraničena na západní straně železniční tratí Olomouc – Zábřeh a na východní straně řekou Moravou s pravobřežním náhonem na malou vodní elektrárnu. K obci byly připojeny dvě nedaleké osady západně od železniční trati a to Vlachov a Slavoňov a společně mají 940 obyvatel. Přes Vlachov prochází silnice I/44 spojující Zábřeh a Mohelnici. Západním směrem od Lukavice se rozprostírá malebný Slavoňovský les.

K obci Lukavice patří rovněž zástavba nad železniční tratí a pod hlavní silnicí I/44 v lokalitě Vlachov, kterou protéká Slavoňovský potok a dále pak i zástavba v údolí Slavoňovského potoka výše proti toku v lokalitě Slavoňov.

Slavoňovský potok, který protéká od obou zmíněných lokalit od západu k východu je zaústěn pod železniční tratí Olomouc – Zábřeh do koryta řeky Moravy v místě zaústění odpadu od MVE u areálu ČOV Lukavice.

Lukavice – Slavoňov:

Potok protékající obcí Slavoňov je upravený v příčném profilu do lichoběžníkového tvaru, avšak i v úseku podél místních komunikací a podél zahrad při zástavbě rodinných domů je koryto hustě porostlé křovinami a místy oplocení zasahují až k břehové hraně a také do průtočného profilu toku. V některých úsecích, kde potok prochází mezi oplocenými zahradami je koryto pro správce toku nepřístupné. V horní části sledovaného toku nad obcí potok protéká v zalesněném údolí, pak i v území

s lučními pozemky a pastvinami. Pod rozšířenou částí údolí s loukami je umístěn sportovní areál s vodní nádrží – bazénem, který je napájen vodou z potoka. Potok je překlenut v místě křížení místní komunikace železobetonovým mostkem, který poněkud zužuje průtočný profil opevněný kamennou dlažbou a ohraničený krátce nad mostkem i pod mostkem kamennými zdmi. V rozšířených úsecích koryta jsou patrné ve dně nánosy splavenin a plavenin, které zarůstají travinami a mnohdy i křovinami a snižují kapacitu koryta.

Zprava je do potoka zaústěna další místní vodoteč, na níž v údolí nad zástavbou obce je vybudován místní boční rybníček o ploše cca 0,7 ha. Pod ním pak potok protéká přes místní zahradu a pak těsně podél objektu rodinného domu a stavení, kde je koryto neupravené a neopevněné a podemílá téměř základy stavby. V místě přístupu do stavení v úžlabí pod místní komunikací je potok překlenut nízkou betonovou lávkou, kde při povodních hrozí zachytávání plovoucích předmětů, ucpání lávky a při vzduťi zaplavení přilehlého stavení. Pod stavením je křížen potok v místě poměrně kapacitního šikmého mostku o jednom poli místní cestou na trase do obce Květin. Koryto pod mostkem je rozšířené a ohraničené na obou březích svislými kamennými zdmi a je dostatečně kapacitní. Soutok obou potoků je nepřístupný v soukromých zahradách.

Lukavice – Vlachov:

Ve směru níže po toku pod obcí Slavoňov protéká Slavoňovský potok podél silniční komunikace ve směru k hlavní silnici I/44, kterou v obci Vlachov kříží. Pod silničním mostkem je koryto upravené a ohraničené těsně vedle krajnice frekventované hlavní silnice svislými opěrnými zdmi s trubkovým zábradlím a silničními svodidly. Opěrné zdi včetně jejich zhlaví byly asi v roce 2005 rekonstruovány a stabilizovány. Po odbočení od hlavní silnice koryto potoka protéká rovněž mezi opěrnými zdmi podél vedlejší místní komunikace. V tomto úseku má však koryto zřejmě menší podélný sklon a navíc je širší, takže se zanáší splaveninami a usazenými plaveninami (pravděpodobně ze splachů zeminy z okolních polních pozemků nad hlavní silnicí) a postupně i zarůstá vodomilnými travinami a snižuje se tak kapacita toku. Na jižní straně obce potok obtéká v lichoběžníkovém profilu areál místního zemědělského družstva a následně podél silnice do vlastní obce Lukavice ve směru k železniční trati.

Lukavice:

Železniční trať potok kříží v místě drážního mostku o jednom poli. V úseku pod tratí ČD protéká potok mezi rodinnými domy a místními zahradami a v břehových hranách je příčný profil ohraničen kamennými opěrnými zdmi. Mezi zdmi je koryto poměrně široké, avšak zanesené splaveninami a plaveninami, na nichž vyrůstají vodní traviny a snižují kapacitu toku. Koryto potoka je dále po toku kříženo v obci Lukavice nejprve horní silnicí s železobetonovým mostkem o jednom poli, který však je nízký a při povodních se údajně často ucpává plovoucími předměty a voda pak vybřežuje z koryta až na silnici a do stavení pod silnicí. Mostní profil na spodní místní silnici je již dostatečně kapacitní a pravděpodobně i samotný průtočný profil koryta potoka nad i pod mostem. Rovněž níže po toku nad dalším hospodářským železobetonovým mostkem o jednom poli šířky cca 6 m je koryto poměrně zahlobené pod okolním terénem a tedy kapacitní. Pod mostkem je levý snížený břeh ohrázován a hráz navazuje u řeky Moravy na pravobřežní hráz procházející podél odpadu od MVE v obci Lukavici.

Návrh protipovodňových opatření

Lukavice – Slavoňov:

V horním konci sledovaného úseku Slavoňovského potoka krátce nad zástavbou obce Slavoňov, tj. nad areálem s hřištěm a bazénem se rozšiřuje údolí potoka a v místě zatravněných pozemků a pastvin se dle pochůzky nabízí vybudovat nad zúženým profilem suchý poldr se zemní hrází, která by byla zavázána do zvýšeného terénu nad zástavbou. Předběžně se odhaduje výška hráze cca do 4 m a délka pak bude asi 200 m. Efekt uvažovaného poldru bude nutno prověřit v další podrobnější studii.

I při vybudování poldru bude nutno realizovat další opatření na toku Slavoňovského potoka, a to především pročištění koryta, smýcení vzrostlých hustých křovin a odtěžení nánosů z průtočného profilu koryta, odstranění příčných překážek z toku (ploty, spadlé stromy, skládky dřeva, různých hmot a zbytků rostlin, apod.) v celkové délce cca 700 m. Obdobně na pravobřežním přítoku je nutno v rozšířených místech odtěžit nánosy splavenin cca v délce 200 m. Nad silnicí do obce Květín je nutno podél místního stavení pod silnicí upravit a opevnit koryto potoka kamennou dlažbou do betonu. Odstraňování plovoucích předmětů případně naplavených k návodní straně lávky do obytného domu budou muset zajišťovat při povodňových stavech vlastníci této nemovitosti, neboť potok přes jejich zahrady protéká.

Náklady na protipovodňová opatření

pročištění: ..... 2,1 mil. Kč

poldr: ..... 6,2 mil. Kč

Lukavice – Vlachov:

V lokalitě Vlachov je nutno prakticky v celé délce toku s opěrnými zdmi na obou březích odtěžit nánosy splavenin s travinami a koryto zprůtočnit v délce cca 700 m až po železniční trať.

Náklady na protipovodňová opatření

pročištění: ..... 1,8 mil. Kč

Lukavice:

V samotné obci Lukavice rovněž bude nutno odtěžit nánosy splavenin s travinami v průtočném profilu v úseku s opěrnými zdmi v celkové délce cca 400 m.

Na návodní straně mostku je třeba při zvýšených stavech neustále odstraňovat nahromaděné plovoucí předměty pro zabránění ucpávání nízkého mostku, který bude při povodních zřejmě zahlcen.

Na trase potoka je nutno v korytě na výustních objektech osadit uzávěry pro zabránění vtékání vod z potoka do kanalizace a do okolní zástavby.

Náklady na protipovodňová opatření

pročištění: ..... 1,8 mil. Kč

